

4. 1945-1949: Ανάμεσα στον πυρετό της Ανασυγκρότησης και στο δικασμό του Εμφυλίου...

4.1. Προεδρία Χ. Κατσάμπας: «Πέραν από τα κεφάλαια και τα κίνητρα, η βιομηχανία θέλει, προ παντός, αγάπην...»

Με τον τερματισμό των Δεκεμβριανών και τη Συμφωνία της Βάρκιζας (12 Φεβρουαρίου 1945), εγκαινιάζεται η περίοδος της Ανασυγκρότησης, ουσιαστικά της αποκατάστασης του αστικού καθεστώτος, που θα περάσει μέσα από τον Εμφύλιο, και της ενσωμάτωσης

της χώρας στη νέα διεθνή πραγματικότητα, βασικά μέσω της ξένης, κυρίως αμερικανικής, βοήθειας. Η αμερικανική αντίληψη συνηγορεί αρχικά στην ανάγκη εκβιομηχάνισης της Ελλάδας, ως τρόπου ένταξης της στη διεθνή αγορά, και σε αυτό το πλαίσιο θα προσπαθήσει ο Σύνδεσμος να εκφράσει τον βιομηχανικό κόσμο της χώρας.

Στην πρώτη μεταπολεμική γενική συνέλευση του ΣΕΒΒ, τον Φεβρουάριο 1945, πρόεδρος του Συνδέσμου εξελέγη παμψηφεί ο Χριστόφορος Κατσάμπας, ο οποίος θα παραμείνει στη θέση αυτή για 4 χρόνια και θα σφραγίσει με το έργο του την πορεία του ΣΕΒΒ.⁵⁵

Σύμφωνα με τα οράματα του νέου προέδρου, «έργον άμεσον και επιτακτικόν του Συνδέσμου κατά την παρούσαν περίοδον δέον να είναι η εξασφάλις των απαραίτητων εκείνων όρων και προϋποθέσεων [...] διά την ανασύνταξιν και ανάπτυξιν της Ελληνικής Βιομηχανίας». Συγκροτήθηκε Επιτροπή «ανακατατάξεως των μελών» και επανακαθορισμού των συνδρομών, ενώ εγκρίθηκε η μίσθωση γραφείων στον τέταρτο όροφο του Μεγάλου του ΕΒΕΑ για τη στέγαση του ΣΕΒΒ. Επιχειρήθηκε η σύνταξη μητρώου μελών του Συνδέσμου κατά κλάδους και ειδικότητες, με σκοπό την έκδοση πλήρους



Αριστερά, το μεταπολεμικό που οργάνωσε το ΕΑΜ/Ε.Σ.Ν. στην Ελλάδα, στις 3 Δεκεμβρίου 1944 κατάληξη. Άοπλοι διαδηλώνουν από τις δυνάμεις της αστυνομίας. Αποτέλεσμα, τραυματίες. Ήταν η αρχή

Δεξιά, οι εκθροισμένες μισθολογικές Αγγλων και ΕΛΑΣ γρήγορα στην πρωτεύουσα. Με τη βοήθεια των Αγγλων στις 12 Φεβρουαρίου 1945 ο Σύνδεσμος του Εμφυλίου τερματίζει (D. Kessel, 1944 - Εκδόσεις





Χριστόφορος Α. Κατσάμπας (Νερομάνα Αιτωλοακαρνανίας 1893-Αθήνα 1984)

Βιομήχανος. Από τους θεμελιωτές και πρωταγωνιστές της μεταπολεμικής οικονομικής ανασυγκρότησης της χώρας. Μετά τις εγκύκλιες σπουδές του φοίτησε στην Εμπορική Σχολή Πατρών (1907-1911).

Ξεκίνησε την επαγγελματική του δράση ως λογιστής στην εμπορική επιχείρηση υφασμάτων του Β. Μαραγκόπουλου, όπου και γνωρίστηκε με τον Σταμούλη Στράτο. Οι Κατσάμπας και Στράτος συνδέθηκαν με στενή φιλία και χάραξαν κοινή επιχειρηματική πορεία. Συνεταιρίστηκαν με τους Α. Ζα-

φειρόπουλο και Τ. Εμμανουήλ, ιδρύοντας την ομόρρυθμη Πατραϊκή Εμποροβιομηχανική Εταιρεία το 1919, η οποία μετετράπη σε ανώνυμη το 1924. Το 1932 η Πατραϊκή και η Α.Ε. Πειραιικών Επιχειρήσεων συγχωνεύθηκαν. Από τη συγχώνευση προέκυψε η Πειραιϊκή-Πατραϊκή Βιομηχανία Βάμβακος, με γενικό διευθυντή τον Χ. Κατσάμπα. Το 1950 ανεγέρθη νέο σύγχρονο εργοστάσιο στο Μεγάλο Πεύκο, η πρώτη βιομηχανική μονάδα που ιδρύθηκε στην Ελλάδα μετά τον Πόλεμο, ενώ παράλληλα ανανεώθηκαν και επεκτάθηκαν τα υπόλοιπα εργοστάσια της Πειραιϊκής-Πατραϊκής. Κατά τις δεκαετίες 1960-1970, η εταιρεία πραγματοποίησε αλματώδη ανάπτυξη, προχωρώντας σε συγχωνεύσεις με άλλες κλωστοϋφαντουργίες (Μουταλάσκη, Γαβριήλ κ.ά.), σε αποκέντρωση των δραστηριοτήτων της, σε επενδύσεις, σε εκσυγχρονισμό των παραγωγικών μονάδων και σε εξαγωγική δραστηριότητα. Το 1960 ανέλαβε τη μελέτη, την επίβλεψη και την τεχνική οργάνωση του κλωστοϋφαντουργικού εργοστασίου στο Χαρτούμ, της εταιρείας Sudan American Textile Industry, με πρόεδρο τον Ι. Θεοδωρακόπουλο.

Υπήρξε πρόεδρος του Ελληνογερμανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου, της Ένωσης Βιομηχάνων Βαμβακουργών Ελλάδος, της Ένωσης Εξαγωγέων Βιομηχανικών Προϊόντων, του Οργανισμού Βάμβακος και άλλων οργανώσεων.

Διετέλεσε πρόεδρος του ΣΕΒ τις περιόδους Φεβρουάριος 1945-Φεβρουάριος 1949 και Μάρτιος 1950-Μάιος 1952 και, το 1963, ανακηρύχθηκε επίτιμος ισόβιος πρόεδρος του.

Ανέπτυξε πλούσια κοινωφελή δράση, ιδρύοντας διδακτήριο, οικοτροφεία και ίδρυμα για τα παιδιά των ορεινών περιοχών της Ευρυτανίας.

βιομηχανικού οδηγού της Ελλάδας. Προωθήθηκαν επαφές με αρμόδιους παράγοντες για τα βιομηχανικά ζητήματα, όπως με τον διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, Κυριάκο Βαρβαρέσο. Κομβικά σημεία της δράσης του μεταπολεμικού ΣΕΒΒ ήταν η χρηματοδότηση της βιομηχανίας, η ενίσχυσή της με πρώτες ύλες και η διαρρύθμιση της ισχύουσας φορολογίας.⁵⁶

Κατ' αρχάς, η εξωτερική βοήθεια περιελάμβανε κυρίως πρώτες ύλες που μετέφερε η Οργάνωση για τη Διαχείριση της Βοήθειας και της Ανασυγκρότησης, η γνωστή UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration). Η προβληματική όμως διαχείριση της βοήθειας αυτής και οι συχνές καθυστερήσεις στη διανομή της από τις κρατικές υπηρεσίες –με αποτέλεσμα το στοίβαγμα των πρώτων υλών σε αποθήκες του Πειραιά– αποτέλεσαν πεδία παρέμβασης του Συνδέσμου. Ο ΣΕΒΒ επίσης διεκδικούσε την εμπλοκή του στη διάθεση της βοήθειας προς τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, ορίζοντας αντιπροσώπους του στην UNRRA τους Φ. Σαράντη και Δ. Βελισσαρόπουλο.⁵⁷ Κατά την επίσκεψη μάλιστα στον υπουργό Εθνικής Οικονομίας Γ. Κασσιμάτη για το ζήτημα εισαγωγών πρώτων υλών από την UNRRA, τον Απρίλιο 1945, ο Σύνδεσμος έθεσε το αίτημα συμμετοχής του στην Ανώτατη Επιτροπή για να έχει πλήρη ενημέρωση και να γνωμοδοτεί σχετικά με τα είδη που επρόκειτο να περιληφθούν στον πίνακα της UNRRA.⁵⁸

Αυτή την εποχή, ο ΣΕΒΒ κλιμάκωσε τις προσπάθειές του για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των επιθέσεων κατά της βιομηχανικής τάξης και για τη μεταστροφή του αρνητικού κλίματος στον τύπο και στην κοινή γνώμη τόσο με διαβήματα και παρεμβάσεις στους αρμόδιους κρατικούς φορείς όσο και με μία εκστρατεία διαφώτισης, ενισχύοντας φίλα προσκείμενα έντυπα και θέτοντας στην κυκλοφορία δικές του εκδόσεις. Σε αυτό το πλαίσιο, εξέδωσε, τον Δεκέμβριο 1945, το βιβλίο *Η ελληνική βιομηχανία*

Π Ι Ν Α Κ
Έμφορίων τήν πρὸς τὰς Βιομηχανίας καὶ Βιοτεχνίας χρηματοδοτήτων
ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ ἔτος 1945

Αὐτ. ἀρ.	Βιομηχανικοὶ κλάδοι	Ἐπιχειρήσεις περιοχῆς Ἀττικῆς		Ἐπιχειρήσεις ἐπαρχιῶν	
		Δραχμαὶ	Λ. Ἀγγλίας χρῆμα	Δραχμαὶ	Λ. Ἀγγλίας χρῆμα
1	Μεταλλευτικαὶ	98.700.000	3.614.19	—	—
2	Σιδηροβιομηχανικαὶ	150.205.008	10.795.54	48.380.000	2.639.11
3	Οἰκοδομικαὶ	458.413.346	27.160.85	11.250.000	669.40
4	Κλωστοῦφαντουργικαὶ	101.481.678	13.162.38	64.645.000	4.200.62
5	Εἰδῶν διατροφῆς	610.952.626	25.991.77	328.007.500	18.701.62
6	Χημικαὶ	1.711.137.286	66.034.77	79.165.000	2.720.47
7	Βυροδεφικαὶ	3.432.000	271.99	11.570.000	496.98
8	Χάρτου	19.420.000	3.925.20	5.500.000	253.91
9	Εἰδῶν ἱρατισμοῦ	884.000	66.43	600.000	41.89
10	Ξύλου	1.941.000	118.42	13.715.000	552.72
11	Κοινῆς ὠφελείας καὶ ἠλεκτρισμοῦ	187.210.839	12.277.36	118.909.366	2.958.97
12	Καπνοῦ	837.065.543	26.498.78	382.528.200	8.261.30
	Σύνολα	4.180.843.336	189.917.68	1.064.270.066	41.496.99

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ : 1. Ἡ στήλη χρηρηθέντων δραχμῶν πρὸς ἐπιχειρήσεις περιοχῆς Ἀττικῆς παριστά τὰ ἀναλωθέντα παρ' αὐτῶν χρηματικά ποσά, ἐνῶ ἡ τοιαύτη πρὸς ἐπαρχιακὰ ἐπιχειρήσεις τὰ ἐγκριθέντα.
2. Ἡ μετατροπὴ τῶν δραχμῶν εἰς λίρας χρυσᾶς Ἀγγλίας ἐγένετο βῆσει τῆς μέσης μηνιαίας τιμῆς αὐτῆς.

Ἄριθ. πρωτ. 313

Πρὸς τὸν Κύριον Δ.

Κύριε Διοικητά,
Ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ἀπεβόλομεν ὑμῖν πίνακα περιδιαφόρων ἐπιβαρύνσεων τῶν τῶν δημοτικῶν φόρων, ἔχομεν τὰ πρωτότυπα διπλότυπα κατὰ προϊόντων (Δ. Πειραιῶς) καὶ τῆς 9ης Μαρτίου ἐ.ε. διὰ τὴν ραίως εἰς Ἀθήνας.

Ὡς προκύπτει ἐξ αὐτῶν σιων δραχ. 6.993 καὶ με τοὺς ρύθμ με δραχ. 4.082 διὰ φόρου ἀγορασθῆν (7,500+4.082)=Δραχ.

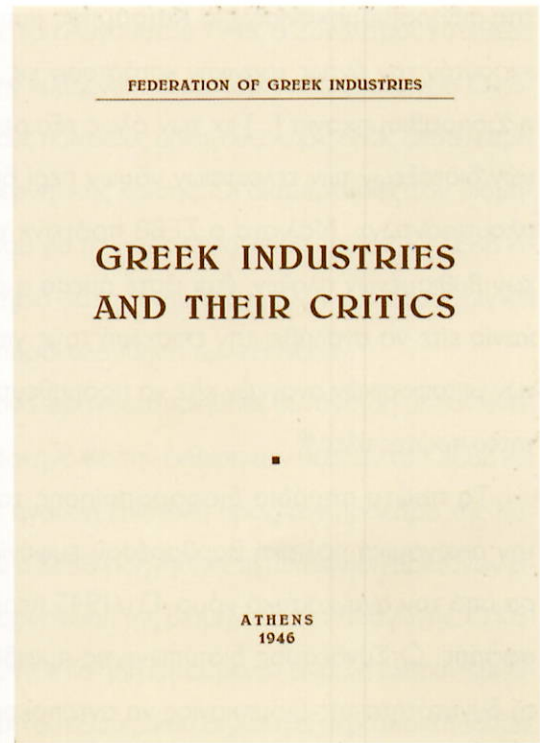
Μὲ τὴν παράκλησιν διαπιστωμένη εἰς ἡμᾶς τὰ συνημμένα.

Ὁ Πρόεδρος
Χ. Κατσάμπας

Ἀριστερά, ἀπὸ τα μεγαλοβιομηχανίας τὴν πρώτην χρηματοδότηση. Ὁ πῖναξ ἐκδόσεως τοῦ Συνδέσμου γὰρ τὸ 1945. Ἀνάλογες δημοτικαὶ καὶ ἐπόμενα χρόνια...

Δεξιά, ἐπιστολὴ τοῦ ΣΕΒΒ τοῖς 10 Μαρτίου 1945, ἣν ἡμεῖς καταθέσει οὐκ ἔστιν ἡμεῖς τοῦ κόστους τῶν βιομηχανικῶν φορολογιῶν, τοὺς φόρους κρατῆσεις, τα μεταφορικὰ καὶ ἐργασίας κόστιζε τὸν καταναλωτὴ 11.582. (ΣΕΒ, *Ἡ ἐλληνικὴ βιομηχανία*)





ημο γεύμα που παρέθεσε
τιμή του πρωθυπουργού
κό Όμιλο τον Μάιο 1945.
ιν ο πρεσβευτής των ΗΠΑ
γός της UNRRA Μέιμπεν.
τας ξεκίνησε το λόγο του:
να καπνίζουν εντατικώς,
όλα θα πάνε καλά...»
θεώρησις, Ιούνιος 1945 -
Αρχείο Βοβολίνη)

ικής έκδοσης του βιβλίου
πικριταί της, με επιμέλεια
δέσμου Δ. Μαντζουλίνου.
θε για να «συμπληρώση
της ελληνικής έκδοσης...
(Αρχείο ΣΕΒ)

και οι επικριταί της, στο οποίο ο Σύνδεσμος εξέθεσε διεξοδικά τα γεγονότα που οδήγησαν στην τελική ρήξη του βιομηχανικού κόσμου με τον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης Γ. Βούλγαρη και τον υπουργό Εφοδιασμού, Κυριάκο Βαρβαρέσο. Ήταν μια απάντηση «εις τας αναποδείκτους και θορυβώδεις καταγγελίας» του Βαρβαρέσου, που ακολούθησαν την παραίτησή του από το κυβερνητικό σχήμα.⁵⁹

Ο Σύνδεσμος, λοιπόν, παρά την αρχική σύμπλευσή του με τον οικονομικό σχεδιασμό του Κυριάκου Βαρβαρέσου –εξάλλου ο ΣΕΒΒ συνεργάστηκε αρμονικά μαζί του κατά το διάστημα που ήταν διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος–, σταδιακά αποστασιοποιήθηκε από την πολιτική του στενού κρατικού παρεμβατισμού που εκδηλωνόταν με την επιβολή άμεσης φορολογίας των επιχειρήσεων, την εργατική νομοθεσία, τον έλεγχο της πιστοδότησης και με μία σειρά άλλων διατάξεων και χειρισμών. Έτσι, με την ανάληψη της αντιπροεδρίας τον Ιούνιο 1945, ο Βαρβαρέσος υποδέχτηκε το προεδρείο του ΣΕΒΒ για να συζητήσουν σχετικά με την UNRRA και τη συμβολή της βιομηχανίας στις κυβερνητικές προσπάθειες ανασυγκρότησης. Στη συνάντηση εκείνη ετέθη επίσης το αίτημα κρατικής ενίσχυσης



της σιδηροβιομηχανίας – ο Κατσάμπας «υπέμνησεν είτε εις αυτόν την όντως τραγικήν κατάστασιν εις ην περιήλθεν η Σιδηροβιομηχανία [...] εκ των όλως εξαιρετικώς δυσμενών διατάξεων των τελευταίων νόμων περί δωσιλόγων και πλουτισάντων». Μάλιστα ο ΣΕΒΒ πρότεινε την ανέλκυση των βυθισμένων πλοίων, έτσι ώστε άμεσα η σιδηροβιομηχανία είτε να αναλάβει την επισκευή τους για την κάλυψη των μεταφορικών αναγκών είτε να προμηθευτεί τις απαραίτητες πρώτες ύλες.⁶⁰

Τα πρώτα σημάδια διαφοροποίησης του ΣΕΒΒ από την οικονομική πολιτική Βαρβαρέσου εμφανίστηκαν ύστερα από τον αναγκαστικό νόμο 431/1945 περί εκτάκτου εισφοράς. Ο Σύνδεσμος διατύπωνε τις αμφιβολίες του για τη δυνατότητα της βιομηχανίας να ανταποκριθεί στην επιβαλλόμενη φορολογία. Η αρχική όμως οδηγία του ΣΕΒΒ προς τα μέλη του ήταν μετριοπάθεια και ψυχραιμία στην αντιμετώπιση της κατάστασης, «χάριν της επιτυχίας του έργου του κ. Βαρβαρέσου».⁶¹ Ζήτημα τριβής με το υπουργείο Εφοδιασμού αποτελούσε επίσης η χαρακτηριστική καθυστέρηση παράδοσης πρώτων υλών της αμερικανικής βοήθειας στις βιομηχανικές επιχειρήσεις· η αντιπαράθεση ξεκίνησε από δηλώσεις του υφυπουργού Ι. Πίντου στον τύπο. Βαθμιαία οι αντιδράσεις πύκνωναν. Για ακόμη μια φορά, το προεδρείο εξέθεσε τις απόψεις του στον Βαρβαρέσο και τους φόβους του για την αποτυχία του έργου της οικονομικής ανασυγκρότησης, στην περίπτωση που δεν εισακούονταν οι απόψεις των βιομηχάνων: «Η εκ της νεωτέρας ταύτης φορολογίας και των λοιπών δυσμενών κρατικών μέτρων δημιουργουμένη εν τη βιομηχανία κατάστασις εγκυμονεί κινδύνους εξαφανισέως της παρά το κοινωνικόν λειτούργημά της, ιδίως κατά την σημερινήν περίοδον της γενικής καχεξίας του τόπου. Τα ληφθέντα μέτρα ουσιαστικώς θέτουν εν διωγμώ ταύτην. [...] Ούτε χρηματικήν ευχέρειαν διαθέτει ούτε οιαδήποτε άλλη δυνατότης ρευστοποιήσεως υπάρχει, η ιδιωτική δε πίστις είναι εντελώς ανύπαρκτος».⁶²



Ένα από τα σπήματα την κυβέρνηση Βούλγα της σιδηροβιομηχανίας των πρώτων υλών του να επιτευχθεί με άμεσων βυθισμένων πλοίων του Πειραιά... (Αρχείο ΟΛΠ)



Π ρ ό σ κ λ η σ ι ς**Σ τὰς ἐφημερίδας τῆς 5ης Σεπτεμβρίου 1945**

φόμενοι ἐμπορικαὶ καὶ βιομηχανικαὶ ὁργανώσεις
 ἰακὸν Βαρβαρέσον, τέως Ἀντιπρόεδρον τῆς Κυ-
 βερνήσεως καὶ δημοσίαν δῆλωσιν κατονομάζων τὸ

σημητικὴν ἐργασίαν πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ματαιώ-
 ῃ τὸν ἐπὶ τῆς Κρήτης τῆς ὁποίας ἡ ἐπιτυχία ἀλ-

φήμησιν ὄλων τῶν κρατικῶν μέτρων παρεμβάλλοντα
 τὰ ἔργον τῶν διονομῶν καὶ τῆς βιομηχανοποιή-
 τῆς ΟΥΝΡΑ.

ὁμύρια ὀλόκληρα δραχμῶν διὰ νὰ ἐξαπολύσουν
 ρνητικῶν μέτρων ἐπιστρατεύσαντα τὰ μᾶλλον ἀνό-
 δοκῆσουν ὑπαλλήλους κλπ. καὶ
 ὑπαλλήλους, οἵτινες δωροδοκηθέντες ἐδέχθησαν
 καταγγελλομένων πράξεων.

καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Ἀθηνῶν
 Ὁ Πρόεδρος Ἀ. Πουλόπουλος
 καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Πειραιῶς
 Ὁ Πρόεδρος Π. Κάντζιας
 Ὁ Σύνδεσμος Ἑλλήνων Βιομηχάνων
 Ὁ Πρόεδρος Χρ. Κατσάμπας
 Ὁ Σύνδεσμος Ἀνωνύμων Ἐταιριῶν
 Ὁ Πρόεδρος Φ. Σαράντης
 Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Ἀθηνῶν
 Ὁ Πρόεδρος Δ. Βασιλόπουλος
 Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Πειραιῶς
 Ὁ Πρόεδρος Γ. Ἀσημακόπουλος

Στις αρχές του Αυγούστου 1945, ο Σύνδεσμος κατέθεσε υπόμνημα στην κυβέρνηση Βούλγαρη, στο υπουργείο Οικονομικών και στους πολιτικούς αρχηγούς, χωρίς όμως αποτέλεσμα, λόγω της κυβερνητικής κρίσης. Οι διαμαρτυρίες του βιομηχανικού κόσμου για τη φορολογία γενικεύτηκαν. Ο ΣΕΒΒ κινήθηκε δραστήρια για την ενημέρωση όλων των αρμοδίων και την άγρυπνη παρακολούθηση των εξελίξεων.⁶³

Ταυτόχρονα, πραγματοποιήθηκε συνάντηση με τον αντιβασιλέα Δαμασκηνό για την έκθεση των θέσεων του ΣΕΒΒ και δημοσιεύτηκε ανοικτή επιστολή προς τον πρόεδρο της Κυβέρνησης, ενώ ο ΣΕΒΒ εισηγήθηκε τη μετάκληση Βρετανών ειδικών για την οργάνωση της βιομηχανικής παραγωγής. Ο Κατσάμπας δήλωνε: «Το ήδη ζητούμενο είναι να έλθουν εμπειρογνώμονες εκ του εξωτερικού, δηλαδή εξπέρ, αποκτήσαντες πείραν κατά την εφαρμογήν της διευθυνομένης οικονομίας».⁶⁴

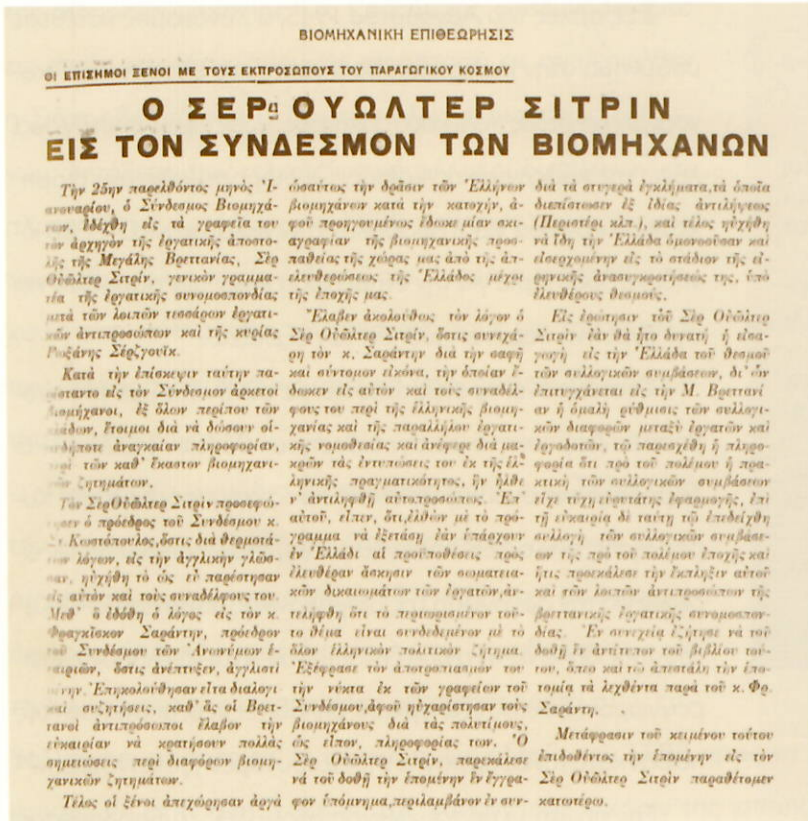
Την πρώτη μέρα του φθινοπώρου 1945, ο Βαρβαρέσος αποχώρησε από την αντιπροεδρία και το υπουργείο Εφοδιασμού, εξαπολύοντας κατηγορίες κατά του βιομηχανικού κόσμου. Η αντίδραση του ΣΕΒΒ, που ενισχύθηκε και από άλλες οργανώσεις, ήταν οξύτατη. Απηύθυνε ανοικτή επιστολή στον

πρωθυπουργό Γ. Βούλγαρη, καλώντας τον να διατάξει άμεση διεξαγωγή ανακρίσεων για να αποδειχθεί «η βασιμότης της απαγγελθείσης κατηγορίας» του Βαρβαρέσου.⁶⁵

Αν και η «περιπέτεια», κατά το χαρακτηρισμό του γηραιού επίτιμου προέδρου Χατζηκυριάκου, ΣΕΒΒ-Βαρβαρέσου έληξε με θορυβώδη τρόπο, η στάση του επόμενου υπουργού Εφοδιασμού απέναντι στον βιομηχανικό κόσμο ήταν σαφώς πιο διαλλακτική, πιο ενθαρρυντική. Από την πρώτη επίσημη συνάντησή του με το προεδρείο του Συνδέσμου, φάνηκε πλήρως η κατανόησή του για τα φλέγοντα και εκκρεμής ζητήματα της βιομηχανίας...⁶⁶

Βαρβαρέσος, όταν αποχώρησε από την αντιπροεδρία της κυβέρνησης Βούλγαρη, τον Σεπτέμβριο του 1945, κατέθεσε στον πρωθυπουργό Γ. Βούλγαρη, τον Σεπτέμβριο του 1945, υπόμνημα με το οποίο διαμαρτυρήθηκε για τις οικονομικές πολιτικές που ακολουθούσε κατά του εμπορικού και βιομηχανικού κόσμου. Ο Σύνδεσμος αντέδρασε στην απόφαση αυτή δημοσίως τον Βαρβαρέσο, τον καλώντας να καταθέσει στον πρωθυπουργό σχετικά στοιχεία. Βλ. Η ελληνική βιομηχανία στην κατοχή (1940-1945), σ. 101-102 (αποφασιστικές αποφάσεις και οι επικριταί της, 1945)





Κατάρτιση επιτροπών στο υπουργείο

«Α) Επιτροπή Βιομηχανικής Παραγωγής
 Σύνθεσις: 3 αντιπρόσωποι του Κράτους και 2 του ΣΕΒ (Χ. Κατσάμπας, Φ. Σαραντήης).
 Σκοπός: Η μελέτη και συγκέντρωσις των στοιχείων εκάστου κλάδου βιομηχανίας, έτι δε η κατάρτιση Συμβουλευτικών όργανων του κ. Υπουργού»

Β) Επιτροπή Ελέγχου Βιομηχανικού Κόστους
 Σύνθεσις: 3 αντιπρόσωποι του Κράτους και 2 του ΣΕΒ (Α. Τσάτσος, Δ. Βελισσαρόπουλος)
 Σκοπός: Η χάραξις γενικών κατευθύνσεων εξεργασίας και ο καθορισμός του κόστους εκάστου βιομηχανικού βουλευτικού όργανου του κ. Υπουργού»

Γ) Επιτροπή Παρακολούθησεως Εργατικών Ζητημάτων
 Σύνθεσις: 3 αντιπρόσωποι του Κράτους και 2 του ΣΕΒ (Η. Ηλιόπουλος, Μ. Κύρτση)
 Σκοπός: Η παρακολούθησις των εργατικών ζητημάτων του κ. Υπουργού»

Αρχείο ΣΕΒ, Βιβλίο Πρακτικών Διοικητικών Συμμετοχών

Το εργατικό ήταν επίσης ένα ζήτημα αιχμής της περιόδου αυτής. Οι πολλές και οι συχνές απεργιακές κινητοποιήσεις του 1945, με αιτήματα οικονομικά αλλά και πολιτικά, προβληματίζαν τόσο τα ποικίλα κυβερνητικά σχήματα όσο και τον βιομηχανικό κόσμο. Μάλιστα, όλο και περισσότερο έκανε την εμφάνισή της «η λευκή λεγομένη απεργία».⁶⁷ Ωστόσο, σε μια εποχή που τα πολιτικά πάθη απογειώνονταν, η επίλυση αυτών των θεμάτων ήταν μάλλον αδύνατη. Πάντως, ο ΣΕΒΒ φρόντισε να υιοθετήσει μια ενιαία τακτική απέναντι στις απεργίες, αποστέλλοντας ειδική εγκύκλιο προς τα μέλη του με οδηγίες για την αντιμετώπιση των απεργιών και για τη ρύθμιση των λοιπών σχέσεων με το εργατοϋπάλληλο προσωπικό.⁶⁸ Με τις κινήσεις αυτές, ο Σύνδεσμος δήλωνε ακόμη μία φορά την πρόθεσή του να διασφαλίσει τη συνοχή και την ενότητα του βιομηχανικού κόσμου, κατά την κρίσιμη στιγμή της εμφύλιας σύγκρουσης. Το «ότι η οικονομική ανασυγκρότησις δεν δύναται να πραγματοποιηθή άνευ αποκαταστάσεως της πολιτικής ομαλότητος εις την χώραν»⁶⁹ ήταν βέβαιο. Αβέβαιος και δαιδαλώδης, όμως, ήταν ο δρόμος απ' όπου θα περνούσε αυτή η αποκατάσταση της πολιτικής ομαλότητας...

Στις 25 Ιανουαρίου 1945, ο Σερ Ουώλτερ Σιτρίν, στο πλαίσιο της μακροσκελής έκθεσης για την κατάσταση της βιομηχανίας, υποστηρίζει την ανάγκη της νομοθεσίας στην Ελλάδα (Περ. Βιομηχανική Επιτροπή, Φεβρουάριος 1945 - Αρχείο Βαβολίνης)

